

Sygn. akt III U 441/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant Elżbieta Onufryk

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy A. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania A. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 10 maja 2016 r. **nr** (...)

z m i e n i a zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. R. prawo do emerytury począwszy od dnia 10 kwietnia 2016 r.

Sygn. akt III U 441/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 sierpnia 2016 r.

Decyzją z dnia 10 maja 2016 r. znak:(...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy A. R. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej decyzji powołano ogólnie przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że wnioskodawca nie spełnia warunków do uzyskania emerytury, bowiem do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie dowodów dołączonych do wniosku przyjął za udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe łącznie w wymiarze 25 lat, w tym staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 8 miesięcy i 13 dni. ZUS wyjaśnił przy tym, iż nie uwzględniono okresu zatrudnienia wnioskodawcy w PGR od 26 lutego 1979 r., do 30 czerwca 1995 r. jako pracy w szczególnych warunkach, bowiem świadectwo z dnia 4 marca 1997 r. nie zawierało

zarządzenia resortowego. Ponadto w świadectwie pracy z dnia 30 czerwca 1995 r. zakład pracy podał, że zajmowane przez wnioskodawcę stanowisko to pracownik produkcji roślinnej – traktorzysta.

Wnioskodawca A. R. w dniu 9 czerwca 2016 r. złożył odwołanie od powyższej decyzji zaskarżając ją w całości i wnosząc o przyznanie prawa do emerytury od dnia złożenia wniosku poprzez zaliczenie zatrudnienia w okresie od 26 lutego 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. w Gospodarstwie Rolnym (...) Skarbu Państwa w M. (PGR) jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy ciągnika zgodnie z treścią wykazu A, działu VIII (w transporcie i łączności), poz. 3 „Prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych) oraz na stanowisku kierowcy ładowarki T-174 będącej pojazdem specjalistycznym (specjalnym) zgodnie z treścią wykazu A Działu VIII (w transporcie i łączności), poz. 2 „prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”, wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie posiadanej dokumentacji oraz dowodów dołączonych i zawnioskowanych w odwołaniu. Na uzasadnienie swojego stanowiska podniósł, iż w okresie od 26 lutego 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. był zatrudniony w Gospodarstwie Rolnym (...) Skarbu Państwa w M., gdzie pracował na stanowisku pracownika produkcji roślinnej – traktorzysty będąc odpowiedzialnym za produkcję roślinną wykonywaną za pomocą traktora/ciągnika niezbędną do działalności gospodarstwa rolnego, a także wykonywał prace związane z transportem różnego rodzaju materiałów

w związku z działalnością w/w gospodarstwa. Podał, iż wykonywał także pracę na sprzęcie specjalnego przeznaczenia, tj. ładowarce T – 174. Zakład pracy posiadał ok 300 ha pola ornego, ok 200 ha pastwisk i łąk trwałych oraz ok 500 sztuk m.in. bydła opasowego, krowy dojne itp. Do jego zadań należało rozwożenie trawy do suszarni, zwożenie trawy z pola – prace te wykonywane były od lata do jesieni. Od października koszone kukurydzę, która była przeznaczona na zielonkę oraz ziarna. Do zadań wnioskodawcy należało zwiezenie jej z pola do suszarni. Woził także obornik na pole lub na przymę. W okresie zimowym z kolei wywoził obornik, dowoził kiszonkę na farmę oraz wykonywał prace przy obsłudze bydła (przy użyciu ciągnika). Wyjaśnił,

że Kombinat w M. posiadał własną suszarnię zielonki i roślin okopowych oraz własną mieszalnię pasz dla zwierząt. Pasy były dowożone traktorami. Dowożono ponadto produkty do wytwarzania tych pasz, tj. koncentraty, zboża itp. Produkty te przywożone były wagonami kolejowymi na rampę kolejową (...) w B., która oddalona była ok 8 km od gospodarstwa, a następnie towary te były rozładowywane na traktory

i transportowane do gospodarstw. Wagonami przywożono także nawozy mineralne, węgiel, koks. Ponadto traktorem były również wywożone buraki cukrowe do cukrowni w P., a następnie odbierało się wysłodki

i przewożono je do gospodarstwa. Dodatkowo transportowano ciągnikiem opał, którzy przeznaczony był do kotłowni, suszarni pasz oraz do ogrzewania bloków, warsztatów, biur i innych budynków. Powyższe czynności w pełni odpowiadają rodzajowi pracy wymienionemu w dziale VIII (w transporcie) punkcie 3 (prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych) i 2 (prace kierowców samochodów ciężarowych

o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów), wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów. Wnioskodawca odwołał się jednocześnie do licznego orzecznictwa sądów powszechnych, które stoją na stanowisku,

iż praca na stanowisku kierowcy ciągnika winna być zaliczana do stażu pracy w warunkach szczególnych mimo, iż nie była wykonywana tylko i wyłącznie w transporcie. Podniósł, iż był narażony na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia, a praca ta była pracą ciężką, wymagającą dużej koncentracji i wysiłku psychofizycznego. Dodatkowo narażony był na duży hałas, zapylenie, wysokie temperatury w okresie letnim oraz nieprzyjemną woń.

Wnioskodawca zwrócił uwagę, że dla uznania danego zatrudnienia jako pracy w warunkach szczególnych nie jest konieczne wykonywanie jej przez 100% czasu pracy, co jak wskazał wynika wprost z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Dodatkowo nadmienił, iż co prawda podstawowym źródłem ustaleń odnośnie zaliczenia określonego zatrudnienia do pracy w warunkach szczególnych jest odpowiednie świadectwo wystawione przez pracodawcę zgodnie z wymogami, o których wspominają przepisy resortowe, jednakże w jego ocenie możliwe jest dokonanie takich ustaleń również wyłącznie na podstawie zeznań świadków, którzy w przedmiotowym odwołaniu zostali zawnioskowani.

Wyjaśnił nadto, iż przy uznawaniu, czy dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach decyduje rodzaj wykonywanej pracy, który ustala się na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów. Podkreślił przy tym, iż nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy, a w spornym okresie wykonywał on wyłącznie prace wchodzące w skład obowiązków kierowcy ciągnika oraz kierowcy ładowarki T-174.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania z tych samych względów oraz na podstawie tych samych przepisów prawa, które stanowiły podstawę wydania zaskarżonej decyzji.

Zakład wyjaśnił nadto, że przedłożone świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 4 marca 1997 r. nie jest prawidłowym dokumentem na potwierdzenie wykonywania takiej pracy. Brak jest bowiem powołania na podstawę prawną, a sama nazwa stanowiska „pracownik produkcji roślinnej – traktorzysta” nie jest wystarczająca do uznania zatrudnienia za pracę w szczególnych warunkach.

Zdaniem ZUS prace wykonywane przez wnioskodawcę nie mogą zostać zaliczone do stażu pracy w warunkach szczególnych, bowiem prace rolnicze i polowe nie mogą być uznane za pracę w szczególnych warunkach ze względu na to, iż nie wynikają one z branży transportowej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. R., urodzony dnia (...), w dniu 28 kwietnia 2016 r. złożył w organie rentowym wniosek o ustalenie prawa do emerytury z uwzględnieniem okresów pracy w warunkach szczególnych oświadczając w nim jednocześnie, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem ubezpieczeniowym wynoszącym 25 lat, w na dowód czego w aktach organu rentowego zalega dokumentacja w postaci m.in. świadectw pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał za udowodniony okres pracy A. R. w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w Ż. na stanowisku robotnika, tj. łącznie 8 miesięcy i 13 dni. Natomiast nie uwzględniono do stażu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia wnioskodawcy w Gospodarstwie (...) Skarbu Państwa w M. od 26 lutego 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. z uwagi na to, że przedłożone świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 4 marca 1997 r. nie jest prawidłowym dokumentem na potwierdzenie pracy w szczególnych warunkach. Jak wskazał organ rentowy, brak jest odpowiedniej podstawy prawnej, a ponadto sama nazwa stanowiska „pracownik produkcji roślinnej – traktorzysta” nie jest wystarczająca do uznania tego zatrudnienia.

Dowód – dokumentacja w aktach organu rentowego.

Sąd ustalił, że wnioskodawca A. R. był zatrudniony w Państwowym Gospodarstwie Rolnym M. (później Gospodarstwo Rolne (...) Skarbu Państwa w M.) w okresie od 26 lutego 1979 r. do 30 czerwca 1995 r., gdzie wykonywał prace na stanowisku traktorzysty. Zakład pracy zatrudniał około 10 traktorzystów. Wnioskodawca miał do dyspozycji ciągnik marki U. (...). Do zadań wnioskodawcy w okresie od wiosny do jesieni należały prace polowe, tj. orka, zasiew pola, bronowanie, nawożenie itp., a w okresie zimowym wnioskodawca dowoził ciągnikiem produkty niezbędne dla zwierząt

hodowanych w zakładzie, tj. siano, słoma, pasza oraz kiszonka. Oprócz powyższych prac, do zadań wnioskodawcy przez cały rok należał również transport płodów rolnych. Incydentalnie wnioskodawca wykonywał także czynności na ładowarce T - 174.

Powyższe czynności wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd ustalił nadto, iż zeznający w sprawie świadkowie J. B. oraz W. S. uzyskali prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na takim samym stanowisku i w tym samym zakładzie pracy, co wnioskodawca A. R..

Dowód :

- akta osobowe z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Gospodarstwie (...) Skarbu Państwa w M.,

- zeznania świadków: J. B., k. 38,

W. S., k. 38,

- przesłuchanie wnioskodawcy A. R., k. 38.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego na etapie wydawania zaskarżonej decyzji, a także dokumentów przedłożonych dopiero w trakcie postępowania sądowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a nadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Odnośnie okresu pracy wnioskodawcy w Gospodarstwie (...) Skarbu Państwa w M. Sąd uznał za wiarygodne zeznania J. B. oraz W. S.. Wskazani świadkowie pracowali w tym samym zakładzie pracy i wykonywali takie same czynności, jak wnioskodawca, a zatem dokładnie znali charakter tej pracy oraz jej negatywne oddziaływanie.

Dodatkowo zeznania wnioskodawcy wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają z treścią zeznań wyżej wskazanych świadków.

Dowody osobowe stanowią dodatkowo uzupełnienie dowodów z dokumentów w zakresie zajmowanych przez wnioskodawcę stanowisk pracy oraz rodzaju pracy wykonywanej w okresach będących przedmiotem postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy A. R. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca A. R. w dniu (...)r. ukończył 60 lat, osiągnął wymagany staż ogólny wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn oraz nie był członkiem otartego funduszu emerytalnego. Ponadto organ rentowy uwzględnił zatrudnienie wnioskodawcy w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w Ż. na stanowisku robotnika, tj.

w wymiarze 8 miesięcy i 13 dni

Istotą sporu w niniejszej sprawie była zatem kwestia ustalenia, czy wnioskodawca A. R. był zatrudniony co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało ponad wszelką wątpliwość, iż w okresie od 26 lutego 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. wnioskodawca był zatrudniony Państwowym Gospodarstwie Rolnym M. (później Gospodarstwo Rolne (...)) Skarbu Państwa w M. na stanowisku kierowcy ciągnika, a ponadto incydentalnie wykonywał prace na ładowarce T - 174.

Wprawdzie nazwy stanowisk zajmowanych przez wnioskodawcę nie odpowiadają nazewnictwu stanowisk ustalonych w zarządzeniu resortowym, jednak nie oznacza to, iż prace nie były wykonywane w warunkach szczególnych. Zgodnie bowiem z utrwalonym poglądem orzecznictwa dla ustalenia pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. istotne znaczenie ma rodzaj faktycznie wykonywanej pracy.

Zakres wykonywanych czynności przez wnioskodawcę w spornym okresie w pełni odpowiadał pracom w szczególnych warunkach wymienionym w wykazie A, w dziale VIII (w transporcie i łączności), w pozycji 3 – prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych, a także w dziale V (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych), w pozycji 3 – prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Dla porządku przypomnieć należy, iż zarządzenia resortowe utraciły moc i nie są już źródłem prawa. O szczególnym charakterze zatrudnienia decyduje w pierwszej kolejności rodzaj wykonywanych przez ubezpieczonego prac, wymienienie ich w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. i znaczna szkodliwość prac dla zdrowia oraz znaczny stopień ich uciążliwości. Te warunki prace wykonywane przez wnioskodawcę w spornym okresie spełniają.

Informacyjnie można jednak wskazać, że stanowisko, które wnioskodawca zajmował wymienione jest również w wykazie A, dział VIII –

w transporcie i łączności, w pozycji 3 – prace kierowców ciągników lub pojazdów gąsienicowych, w punkcie 1 – kierowca ciągnika oraz w dziale V -

w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, w pozycji 3 - prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych, w punkcie A – maszyniści robót ziemnych, w podpunkcie 1 – maszyniści koparek i ładowarek jednoznaczyniowych i wielonaczyniowych, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odniesieniu do zarzutu organu rentowego sformułowanego

w odpowiedzi na odwołanie, który podniósł, że praca kierującego ciągnikiem nie zawsze jest pracą w transporcie, a zatem nie powinna być za taką uwzględniona, to zdaniem Sądu, wbrew twierdzeniom Zakładu, możliwe jest zakwalifikowanie tej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach, mimo że zatrudniający pracownika zakład nie należał do określonej branży (działu przemysłu) według konwencji (nomenklatury) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), o czym także wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 marca 2014 r. (sygn. akt II UK 368/13, OSNAPiUS 2015 nr 7, poz. 99, str. 895). Bez wątpienia wykonywanie ciągnikiem prac polowych w oparciu o powyższe stanowisko należy uznać jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach z tytułu samego kierowania takim pojazdem, bowiem zauważyć należy, że charakter pracy kierowcy ciągnika wykonującego wyłącznie transport oraz kierowcy ciągnika wykonującego w pewnych okresach wyłącznie transport, w innych zaś przemiennie transport i prace polowe jest zbliżony - co więcej - praca polowa

może być nawet cięższa i może być wykonywana w znacznie cięższych warunkach niż praca kierowcy wykonującego transport (por. również wyrok SA w Gdańsku z dnia 20 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 1815/14, Lex nr 1679890).

Ponadto jak już wcześniej wskazano, aktem powszechnie obowiązującym w sytuacji uznawania spornych okresów za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i charakter pracy oraz stanowisko wykonywane przez wnioskodawcę powinno wprost wynikać z tego rozporządzenia. Umieszczenie zatem w tym rozporządzeniu prac związanych z kierowaniem ciągnika jest wystarczającym do tego, by ten sporny okres został uwzględniony. Wykazy resortowe natomiast należy traktować jako posiadające charakter informacyjny, techniczno - porządkujący i uściślający, a brak w nim odpowiedniego stanowiska albo powołanie się na błędne zarządzenie lub brak odpowiedniego zarządzenia nie może być podstawą do nieuwzględnienia tych okresów (por. wyrok SN z dnia 24 września 2014 r., sygn. akt III UK 196/13, Legalis nr 1092062; wyrok SA w Rzeszowie z dnia 25 września 2014 r., sygn. akt III AUa 337/14, Legalis nr 1080110; wyrok SA w Szczecinie z dnia 2 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa 234/14, Legalis nr 1241923; wyrok SA w Gdańsku z dnia 6 listopada 2015 r., sygn. akt III AUa 916/15, Legalis nr 1370662; wyrok SA w Szczecinie z dnia 10 lutego 2015 r., sygn. akt III AUa 437/14, Legalis nr 1360877).

Podkreślenia wymaga również, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Zatem z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych (po zsumowaniu z okresami zaliczonymi już przez organ rentowy), a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca A. R. wiek emerytalny osiągnął w dniu (...).r., a wniosek został złożony w dniu 28 kwietnia 2016 r., a zatem w oparciu o powyższe, prawo do świadczenia emerytalnego należało przyznać począwszy od 10 kwietnia 2016 r., tj. od dnia spełnienia wszystkich wymaganych przepisami przesłanek.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.